

## Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sotilasvammalain muuttamisesta

### ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sotilasvammalakia muutettavaksi siten, että elinkoron ja päiväraham omaiskorotus lapsen sairauden perusteella sekä sairausapulisä samoin kuin täydennyskorke, jotka nykyisin myönnetään määräaikaisina, voitaisiin myöntää toistaiseksi voimassa olevina. Sairausapulisän ja täydennyskoron kohdalla näin voitaisiin menetellä, jos hakija on täyttänyt 65 vuotta. Omaisille maksettavien korvausten osalta vastaavaa muutosta ehdotetaan lapsen sairauden perusteella myönnettävään huoltoeläkkeeseen sekä lisähuoltoeläkkeeseen. Lisähuoltoeläke voitaisiin kuitenkin myöntää toistaiseksi vain, jos hakija on täyttänyt 65 vuotta.

Korvausjärjestelmää ehdotetaan yksinkertaistettavaksi laitoshoidon ajalta maksettavien korvausten osalta. Korotettu omaiskorotus 80 prosentin työkyvyttömyyden perusteella maksettaisiin olipa sen saaja laitoshoidossa tai ei. Omaiskorotuksen määrä ei siten enää alenisi laitoshoidon ajaksi. Avuttomuus- ja haittalisää sekä sairausapulisää voitaisiin maksaa kuuden kuukauden ajan pysyväksi arvioitavan laitoshoidon alkamisesta. Tilapäinen laitoshoido tai tilapäinen poissaolo pysyvästä laitoshoidosta eivät enää vaikuttaisi sanottujen korvausten määrään.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kuntoutukseen oikeutettu korvauksensaaja voisi halu-

tessaan jakaa kuntoutusjaksonsa aviopuolisonsa kanssa.

Muutoksenhakuoikeuden osalta ehdotetaan, että sotilasvammalasta poistettaisiin mahdollisuus valittaa vakuutusosoikeuden päätöksestä korkeimpaan oikeuteen. Vakuutusosoikeuden kokoonpanoa sotilasvamma-asioita käsiteltäessä muutettaisiin samalla siten, että korvauksensaajien oloja tuntevien maallikkojäsenten määrää lisättäisiin ja heidän osallistumistaan asioiden käsittelyyn tehostettaisiin.

Tapaturmaviraston ja vakuutusosoikeuden mahdollisuutta poistaa päätös ja ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskisi kaikkia sotilasvammalain mukaisia korvausasioita. Tapaturmavirasto voisi menetellä näin, jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä. Vakuutusosoikeus voisi poistaa päätöksen myös silloin, kun päätöstä on tarpeen muuttaa korvauksensaajan vahingoksi. Asia voisi tulla vireille vakuutusosoikeudessa joko tapaturmaviraston tai korvauksen saajan aloitteesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

### PERUSTELUT

#### 1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

##### 1.1. Yleistä

Sotilasvammalain (404/48) nojalla myönne-

tään korvausta sotapalveluksessa tai niihin rinnastettavissa olosuhteissa sekä asevelvollisuuspalveluksessa ennen vuotta 1991 aiheutuneen vahingoittumisen, sairastumisen, kuoleman tai katoamisen johdosta.

Korvauksena annetaan vahingoittuneelle itselleen sairaanhoitoa, päivärahaa, elinkorkoa ja täydennyskorkoa. Jos päivärahan tai elinkoron saajalla on omaisia elätettävänä, maksetaan sanottu etuus lain 9 §:n mukaisesti korotettuna. Päivärahan ja elinkoron lisäyosana voidaan lain 10 §:n nojalla antaa avuttomuus- ja haitallisia, vaatelisia, moottoriajoneuvollisia, opaskoiraalisia, sairausapulisää ja korotettua sairausapulisää.

Vahingoittuneen tai sairastuneen kuoltua tai kadottua annetaan hänen omaisilleen lain 14 §:n mukaista huoltoeläkettä ja 16 §:n mukaista lisähuoltoeläkettä sekä kuolinpesälle hautausapua lain 17 §:n nojalla.

Sotilasvammalain mukaiset korvausasiat käsittelee ensimmäisenä asteena tapaturmavirasto, jonka päätökseen haetaan muutosta vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta sikäli kuin muutoksenhakuoikeutta ei ole lain 29 §:n 2 momentissa rajoitettu.

Vuonna 1993 korvausten piirissä on noin 61 000 henkilöä, joista sotainvalideja on noin 37 000, huoltoeläkkeen saajia noin 21 000 ja asevelvollisuusajana vahingoittuneita tai sairastuneita noin 3 000 henkilöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti keväällä 1992 työryhmän selvittämään mahdollisuuksia sotilasvammalain mukaisen korvausjärjestelmän muuttamiseksi laskennalliseksi. Tavoitteena oli korvausjärjestelmän yksinkertaistaminen korvauksensaajien kannalta, tehtävien väheminen sekä työvoimasäästöt tapaturmavirastossa. Työryhmä päätyi esittämään sotilasvammalain osittaista uudistamista yksilökorvausten osalta. Lain uudistamisen johdosta tulisi myös sotilasvammalain eräiden säännösten soveltamisesta annettua asetusta (1117/85) muuttaa.

## 1.2. Omaishoidon tuki (6 § 4 mom.)

Sotilasvammalain mukaan korvattavaa sairaanhoitoa on lain 6 §:n 4 momentin mukaan muun muassa sosiaalihuoltolain (710/82) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen kotipalvelu, jota aiemmin voitiin antaa myös vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotihoidon tuen muodossa. Sosiaalihuoltolakia muutettiin 18 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1365/92) siten, että lakiin otettiin säännökset omaishoidon tuesta, jolla korvattiin aiempi vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden

kotihoidon tukijärjestelmä. Omaishoidon tuki mainitaan nyt sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 7 kohdassa itsenäisenä palvelumuotona muiden kunnan järjestettävien sosiaalipalvelujen rinnalla. Sotilasvammalain 6 §:n 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi vastaavasti viittaus sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 7 kohtaan. Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen.

## 1.3. Kuntoutus (6 § 6 mom.)

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle itselleen sairaanhoitona korvattavasta kuntoutuksesta säädetään sotilasvammalain 6 §:n 5 momentissa. Sotilasvammalain nojalla korvauksensaajan aviopuolisolla ei ole ollut mahdollisuutta päästä kuntoutukseen. Sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistaman erillisen määrärahan rajoissa ovat kuntoutukseen voineet hakea vähintään 50 prosentin työkyvyttömyysasteen omaavien korvauksensaajien aviopuolisot.

Korvauksensaajien ikääntymisen ja kuntoutusmallien kehittymisen johdosta on ajankohtaista saattaa lakisääteiseksi myös aviopuolison osallistuminen laitokuntoutukseen. Siten tuetaisiin avohoitoa, koska etenkin toisen henkilön apua päivittäin tarvitsevien korvauksensaajien kotona selviytymistä voi merkittävästi edistää kuntoutus, johon puoliso osallistuu.

Sen vuoksi sotilasvammalain 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan vahingoittunut tai sairastunut voisi jakaa kuntoutusjaksonsa aviopuolisonsa kanssa sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

## 1.4. Kuntien korvaukset (6 a § 2 mom.)

Kunnalle tai kuntayhtymälle, joka on järjestänyt sotilasvammalain 6 §:ssä tarkoitettua palvelun, kuntouttamisen tai laitoshuollon, korvataan siitä aiheutuneet kustannukset lain 6 a §:n nojalla. Korvausten laskemisen perusteista säädetään lain 6 a §:n 2 momentissa. Siinä viitataan kunnallisista yleissairaaloista annettuun lakiin, joka on kumottu erikoissairaanhoidollaisilla (1062/89). Erikoissairaanhoidollaisiin ei sisälly kustannusten laskemista koskevia säännöksiä. Tämän vuoksi sotilasvammalain 6 a §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sairaanhoidolaitoksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan kunnalle tai

kuntayhtymälle aiheutuneiden todellisten kustannusten mukaan. Viittaus kunnallisista yleissairaaloista annettuun lakiin poistettaisiin. Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen.

### 1.5. Korotettu omaiskorotus (9 § 1 mom.)

Päivärahan tai elinkoron omaiskorotuksesta säädetään sotilasvammalain 9 §:ssä. Jos korvauksensaajan elätettävänä on hänen avioavionsa tai seitsemäätoista vuotta nuorempia lapsia, etuus maksetaan 9 §:n 1 momentin mukaan korotettuna 30 prosentilla ensimmäiseltä ja 20 prosentilla jokaiselta seuraavalta omaiselta. Omaiskorotus maksetaan korotettuna korvauksensaajille, joiden työkyvyttömyysaste on vähintään 80 prosenttia. Omaiskorotus on heille 60 prosenttia ensimmäiseltä omaiselta, joka on useimmiten aviopuoliso.

Jos korvauksensaajalle annetaan sotilasvammalain nojalla korvattavaa hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa yli kolme kuukautta, maksetaan päiväraha tai elinkorko kolmen kuukauden ylittävältä ajalta kuitenkin vain 30 prosentilla korotettuna. Sotilasvammalain eräiden säännösten soveltamisesta annetun asetuksen 6 §:n mukaan enintään kymmenen vuorokautta kestävä poissaolo laitoshoidosta katsotaan sotilasvammalakia sovellettaessa laitosajaksi, jolloin omaiskorotus ensimmäisestä omaisesta on 30 prosenttia. Yli kymmenen vuorokautta kestävä poissaolon aikana omaiskorotus on 60 prosenttia, mikäli korvauksensaajan työkyvyttömyysaste on vähintään 80 prosenttia. Jos korvauksensaaja palaa laitokseen yli kolmen kuukauden poissaolon jälkeen, korotettu omaiskorotusta maksetaan edelleen kolmen kuukauden ajan laitokseen saapumispäivästä. Jos taas uusi laitoshoitajakso alkaa ennen kuin kolme kuukautta on kulunut edellisen päättymisestä, omaiskorotus uuden laitoshoidon ajalta on 30 prosenttia.

Nyt voimassa olevat säännökset aiheuttavat tilanteita, joissa korvauksensaajat poistuvat laitoksesta määräajaksi vain säilyttääkseen oikeuden korotettuun omaiskorotukseen. Tapaturmavirastossa tästä aiheutuu paljon työtä, koska laitosaikoja ja poissaoloja laitoksista pitää seurata jatkuvasti.

Sen vuoksi sotilasvammalain 9 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korotettu omaiskorotus eli 60 prosentin korotus ensimmäiseltä omaiselta maksettaisiin kai-

kille niille, joille omaiskorotusta maksetaan vähintään 80 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella riippumatta siitä, ovatko he laitoshoidossa. Ehdotettu muutos yksinkertaistaisi korvausjärjestelmää.

### 1.6. Omaiskorotus lapsen sairauden perusteella (9 § 3 mom.)

Sotilasvammalain 9 §:n 3 momentissa säädetään omaiskorotuksesta lapsen sairauden perusteella. Päiväraha tai elinkorko voidaan maksetaan korotettuna, jos etuuden saajan elätettävänä on sellainen seitsemäntoista vuotta täyttänyt lapsi, joka ennen sanottua ikää syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön elättämään itsensä. Omaiskorotusta voidaan tällä perusteella maksaa niin kauan kuin sanottu tila kestää. Käytännössä korotus on yleensä myönnetty viideksi vuodeksi kerrallaan. Määräajan päättyessä korotuksen jatkumisen edellytykset on tarkistettu jatkohakemuksen perusteella, ja asiasta on tehty uusi päätös.

Sellainen lapsen sairaus, jonka perusteella omaiskorotus voidaan myöntää, on yleensä osoittautunut pysyväksi. Näin ollen olisi perusteltua luopua sitä koskevien päätösten määräaikaudesta.

Sotilasvammalain 9 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan päätösten määräaikaisuuteen ja harkinnanvaraisuuteen viittaavat sanonnat. Omaiskorotus lapsen sairauden perusteella myönnettäisiin hakemuksesta aina, kun säännöksessä mainitut edellytykset täyttyvät. Päätökset olisivat voimassa toistaiseksi. Ehdotettu muutos yksinkertaistaisi korvausjärjestelmää.

### 1.7. Avuttomuus- ja haittalisä (10 § 1 mom. 1 k.)

Päivärahan ja elinkoron harkinnanvaraisista lisäysoisista säädetään sotilasvammalain 10 §:ssä. Niin sanottua avuttomuus- ja haittalisää voidaan 10 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla antaa sille, joka ruumiinvamman tai sairauden johdosta on joutunut niin avuttomaan tilaan, ettei hän voi tulla toimeen ilman toisen apua tai jonka vaikea vamma tai sairaus muutoin aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa.

Laitoshoidon aikana avuttomuus- ja haittalisää maksetaan kahden kuukauden ajan hoidon alkamisesta. Sotilasvammalain eräiden säännösten soveltamisesta annetun asetuksen 6 §:n mukaan yli kymmenen vuorokautta kestävä poissaolon aikana korvauksensaajalle maksetaan tätä lisäysoosaa. Jos hän palaa laitokseen oltuaan sieltä poissa yli kolme kuukautta, avuttomuus- ja haittalisää maksetaan edelleen kaksi kuukautta laitokseen saapumispäivästä. Jos taas uusi laitoshoidojakso alkaa ennen kuin kolme kuukautta on kulunut edellisen päättymisestä, uusi hoitojakso katsotaan edellisen jatkoksi.

Korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseksi sotilasvammalain 10 §:n 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että avuttomuus- ja haittalisää ei maksettaisi kuutta kuukautta kauemmin sotilasvammalain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta. Ehdotettu muutos edellyttäisi laitoshoidon keston arvioimista pysyväksi tai tilapäiseksi. Jos laitoshoido katsottaisiin tilapäiseksi, ei avuttomuus- ja haittalisän maksua katkaistaisi, vaikka hoito kestäisi yli kuusi kuukautta vuodessa. Ehdotettu muutos tukisi avohoitoa, koska tilapäiset laitoshoidojaksot eivät vaikuttaisi korvauksen määrään.

### 1.8. Sairausapulisä (10 § 1 mom. 5 k.)

Päivärahan ja elinkoron harkinnanvaraisena lisäysoosana annettavasta niin sanotusta sairausapulisästä säädetään sotilasvammalain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa. Sairausapulisää voidaan maksaa sille, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia ja jonka toimeentulo oman tai omaisen sairauden aiheuttamien kustannusten takia tai muusta erityisestä syystä on vaikeutunut. Jos säännöksessä tarkoitettujen olosuhteiden voidaan arvioida jatkuvan toistaiseksi, voidaan tätä lisäysoosaa myöntää myös määrääjäksi etukäteen.

Sairausapulisä perustuu tarveharkintaan ja sen myöntäminen edellyttää tulojen seurantaa. Seurannasta olisi perusteltua osittain luopua, sillä 65 vuotta täyttäneiden korvauksensaajien tulotaso on yleensä vakiintunut eläkkeelle jäämisen myötä.

Sotilasvammalain 10 §:n 1 momentin 5 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että sairausapulisää voitaisiin myöntää etukäteen, jos

vahingoittunut tai sairastunut on täyttänyt 65 vuotta tai jos säännöksessä tarkoitettujen olosuhteiden voidaan arvioida muuten jatkuvan toistaiseksi. Ehdotettu muutos merkitsisi, että päätös sairausapulisän myöntämisestä etukäteen voitaisiin tehdä toistaiseksi voimassa olevana. Samalla se yksinkertaistaisi korvausjärjestelmää.

Jos päätöksen perusteena olevat olosuhteet olennaisesti muuttuvat, tapaturmavirastolla on lain 26 §:n 1 momentin mukaan oikeus oikaista korvausmäärä. Esimerkiksi aviopuolison kuolema vaikuttaa korvauksensaajan eläkkeisiin ja vuosittaisten sairauskulujen määrään. Tämän vuoksi sairausapulisän myöntämisen perusteet tulisi tarkistaa aviopuolison kuoleman johdosta.

Jos henkilö, jolle on myönnetty sairausapulisä toistaiseksi, joutuu pysyvään laitoshoidoon, ei sairausapulisän maksaminen ole perusteltua. Sen vuoksi lain 10 §:n 1 momentin 5 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että sairausapulisää ei suoritettaisi kuutta kuukautta kauemmin sotilasvammalain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta.

### 1.9. Huoltoeläke lapsen sairauden perusteella (15 § 4 mom.)

Lapsen sairauden perusteella maksettavasta huoltoeläkkeestä säädetään sotilasvammalain 15 §:n 4 momentissa. Sen mukaan, jos sellainen huoltoeläkkeen saaja tai lapsi, joka vahingoituneen tai sairastuneen kuollessa oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta, sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön itseään elättämään, voidaan huoltoeläkettä suorittaa niin kauan kuin tämä tila kestää. Käytännössä huoltoeläkettä voidaan tällä perusteella maksaa lapsen kuolemaan asti. Päätös on kuitenkin määräaikainen. Korvaukseen oikeuttavat olosuhteet ovat yleensä pysyviä, joten päätöksen määräaikaisuudesta voitaisiin luopua.

Sotilasvammalain 15 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan päätöksen määräaikaisuuteen ja harkinnanvaraisuuteen viittaavat sanonnat. Huoltoeläke lapsen sairauden perusteella myönnettäisiin siten toistaiseksi voimassa olevana. Sitä suoritettaisiin hakemuksesta kaikissa niissä tapauksissa, joissa lainkohdassa säädetty edellytykset

täyttyvät. Ehdotettu muutos yksinkertaistaisi korvausjärjestelmää.

### 1.10. Lisähuoltoeläke (16 § 1 ja 2 mom.)

Lisähuoltoeläkkeestä säädetään sotilasvammalain 16 §:ssä. Leskelle, joka saa huoltoeläkettä, voidaan 16 §:n 1 momentin mukaan myöntää määräaikainen lisähuoltoeläke, jos hänen toimeentulonsa omien tulojen turvin on vaikeutunut. Lain 16 §:n 2 momentin mukaan myös huoltoeläkettä saavalle täysorvolle lapselle tai vanhemmalle voidaan myöntää kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi määräaikainen lisähuoltoeläke.

Lisähuoltoeläke perustuu tarveharkintaan ja sen myöntäminen edellyttää määräajoin tapahtuvaa tulojen seuranta. Koska 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden tulotaso on yleensä vakiintunut eläkkeelle siirtymisen myötä, voitaisiin tulojen seurannasta heidän kohdallaan luopua. Sen vuoksi sotilasvammalain 16 §:n 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettaviksi siten, että lisähuoltoeläke voitaisiin myöntää toistaiseksi, jos sen saaja on täyttänyt 65 vuotta. Ehdotetut muutokset yksinkertaistaisivat korvausjärjestelmää.

Jos lisähuoltoeläkkeen myöntämisen perusteena olevat olosuhteet olennaisesti muuttuvat, tapaturmavirasto voi lain 26 §:n 1 momentin nojalla oikaista korvausmäärän.

### 1.11. Täydennyskorko (18 § 1 ja 2 mom.)

Täydennyskorosta säädetään sotilasvammalain 18 §:ssä. Sitä voidaan suorittaa vahingoituneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 20 prosentiksi. Täydennyskorko myönnetään määräajaksi. Käytännössä se on myönnetty enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Täydennyskoron suuruuteen vaikuttavat 18 §:n 1 ja 2 momentin mukaan hakijan työkyvyttömyysaste, hänen asuinpaikkakuntansa kalleusluokka sekä hänen pysyvien vuositulojensa määrä sinä aikana, joksi täydennyskorko määrätään.

Koska 65 vuotta täyttäneiden tulotaso on yleensä vakiintunut eläkkeelle siirtymisen myötä, voitaisiin heidän kohdallaan luopua tulojen seurannasta. Sen vuoksi sotilasvammalain 18 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi

siten, että siitä poistettaisiin päätöksen määräaikaaisuutta tarkoittava maininta sikäli kuin kysymys on 65 vuotta täyttäneelle hakijalle myönnettävästä täydennyskorosta. Vastaavasti ehdotetaan 18 §:n 2 momentista poistettavaksi tarpeettomana maininta, joka viittaa päätöksen määräaikaaisuuteen. Ehdotetut muutokset yksinkertaistaisivat korvausjärjestelmää.

Jos täydennyskoron myöntämiseen vaikuttavat olosuhteet muuttuvat olennaisesti, voidaan sen määrä oikaista 26 §:n 1 momentin nojalla. Oikaiseminen saattaa olla tarpeen esimerkiksi aviopuolison kuoleman johdosta.

### 1.12. Päätöksen poistaminen (25 §)

Sotilasvammalain 25 §:n mukaan korvausasian viimeksi ratkaisseella viranomaisella on valta asianosaista kuultuaan poistaa päätöksensä ja ottaa asia uudelleen käsiteltäväkseen, jos päätös elinkorosta, täydennyskorosta tai huoltoeläkkeestä perustuu olennaisesti väärään tai puutteelliseen selvitykseen ja jos kysymys on korvauksen suuruudesta. Nykyisellään säännöksen soveltamisala on varsin suppea. Korvausensaajan oikeusturvan varmistamiseksi säännöstä on tarpeen muuttaa etenkin, kun jäljempänä ehdotetaan poistettavaksi muutoksenhakumahdollisuus vakuutusosoikeuden päätöksestä.

Sotilasvammalain 25 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen soveltamisala ulottuisi kaikkiin sotilasvammalain mukaisiin korvausasioihin. Lisäksi säännöksen nojalla voitaisiin poistaa päätös ja ottaa asia uudelleen ratkaistavaksi silloinkin, kun on kysymys oikeudesta korvaukseen. Säännös koskisi myös päätöstä, joka esimerkiksi virheellisen laintulkinnan vuoksi ei ilmeisesti ole lainmukainen.

Lain 25 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädetäväksi, että vakuutusosoikeus voi poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä tapaturmaviraston ottamaan asian uudelleen käsiteltäväkseen. Kysymys asian uudelleen käsittelemisestä voisi tulla vireille vakuutusosoikeudessa joko tapaturmaviraston esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee. Jos tapaturmavirasto tekee tällaisen esityksen, se voisi väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksun tai maksaa sitä vain siltä osin kuin aikaisempi päätös ei sen mielestä ole virheellinen. Ennen kuin vakuutusosoikeus tekee päätöksen asian uudelleen käsit-

telemisestä, asianosaista olisi kuultava. Kuuleminen on tarpeen, jos asia on tullut esille tapaturmaviraston aloitteesta. Vakuutusosoikeus voisi poistaa niin oman päätöksensä kuin tapaturmaviraston lainvoimaisen päätöksensä ja tapauksen laadun mukaan joko palauttaa asian tapaturmavirastolle tai ratkaista sen itse.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että myös tapaturmavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, jos kysymys on evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä.

Selvyyden vuoksi pykälän 3 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi viittaus oikeudenkäymiskaaren 31 luvun säännöksiin ylimääräisestä muutoksenhausta.

### 1.13. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei muutosta valittamalla (29 §)

Sotilasvammalain 29 §:n 2 momentin mukaan vakuutusosoikeuden päätöksestä voi valittaa korkeimpaan oikeuteen, mikäli on kysymys siitä, oikeuttaako vamma, sairaus, kuolema tai katoaminen sotilasvammalain mukaiseen korvaukseen.

Vuonna 1991 korkeimpaan oikeuteen saapui 336 sotilasvammalain mukaista valitusta. Korkein oikeus muutti vakuutusosoikeuden päätöstä neljässä tapauksessa. Vaikka valituksia tehdään vuosittain melko paljon, vakuutusosoikeuden päätöstä muutetaan ylimmässä oikeusasteessa harvoin.

Muutoksenhakujärjestelmän yksinkertaistamiseksi ehdotetaan sotilasvammalain 29 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että laista poistettaisiin valitusmahdollisuus korkeimpaan oikeuteen. Ehdotettu muutos ei mainittavasti heikentäisi asiakkaiden oikeusturvaa, jos samalla edellä esitetyn mukaisesti laajennettaisiin vakuutusosoikeuden mahdollisuutta poistaa päätös ja ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi ja jos säännöksiä maallikkojäsenten osallistumisesta vakuutusosoikeuden käsittelyyn täsmennettäisiin jäljempänä esitettävien tavoin.

Sotilasvammalain 29 §:n 3 ja 4 momentti ehdotetaan poistettaviksi tarpeettomina. Pykälän 1 momentti ehdotetaan ajanmukaistettavaksi ja 5 ja 6 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi 2 momentin muutoksesta aiheutuvat tekniset muutokset.

### 1.14. Maallikkojäsenet vakuutusosoikeudessa (29 a § 1 ja 3 mom.)

Vakuutusosoikeuden käsittelyyn osallistuvista maallikkojäsenistä säädetään sotilasvammalain 29 a §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan sotilasvammalain mukaisen asian käsittelyä varten on vakuutusosoikeudessa maallikkojäsenenä kaksi sotilasjäsentä ja kaksi korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsentä. Pykälän 3 momentin mukaan maallikkojäsenet osallistuvat käsittelyyn, jos asiassa on kyse siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus, kuolema tai katoaminen korvaukseen, tai jos vakuutusosoikeudesta annettussa laissa niin on erikseen säädetty. Sotilasjäsenet ja korvauksensaajien oloja tuntevat jäsenet osallistuvat käsittelyyn sen mukaan, millaista asiantuntemusta asiassa lähinnä tarvitaan.

Sotilasvammalain 29 a §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvauksensaajien oloja tuntevien jäsenten määrää vakuutusosoikeudessa lisätään kolmeen ja heidän osallistumisestaan asioiden käsittelyyn tehostetaan. Vakuutusosoikeuden istuntoon osallistuisi samanaikaisesti joko kaksi korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsentä tai yksi sotilasjäsen ja yksi korvauksensaajien oloja tunteva jäsen sen mukaan kuin asian laatu edellyttää. Sotilasjäsenten osallistuminen rajattaisiin pääsääntöisesti vain niihin asioihin, joissa on kyse rahanajan palveluksessa tapahtuneesta vahingoittumisesta, sairastumisesta, kuolemasta tai katoamisesta.

Koska vakuutusosoikeuden kokoonpanosta maallikkojäsenten suhteen säädettäisiin 29 a §:n 1 momentissa, ehdotetaan pykälän 3 momentista poistettavaksi sitä tarkoittava maininta.

## 2. Esityksen vaikutukset

### 2.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut lakimuutokset vähentäisivät valtion sotilasvammakorvauksiin käytettävää määrärahaa vuositasolla yhteensä 216 000 markkaa. Lain voimaantulosäännöksen mukaan 100 prosentin työkyvyttömyysasteen mukaisen elinkoron maksaminen lopetettaisiin pitkäaikaisessa laitoshuollossa oleville sotainvalideille. Uudistuksen jälkeen sotainvalideille maksettaisiin heidän korvatusta vammastaan ja sairaudestaan vahvistetun työkyvyttömyysas-

teen mukainen elinkorko. Edellä mainittu ehdotus vähentäisi valtion korvausmenoja noin 1,6 miljoonaa markkaa. Kun ehdotus samalla sisältää korotetun omaiskorotuksen maksamisen ensimmäiseltä omaiselta kaikille vähintään 80 prosentin työkyvyttömyysasteen omaaville sotainvalideille riippumatta siitä, ovatko he laitoshuollossa, lisäksi tämä valtion korvausmenoja noin 600 000 markalla. Ehdotuksen sisältämä avuttomuus- ja haittalisän maksamisen pidentäminen kuuteen kuukauteen pitkäaikaisen laitoshuollon aikana lisäksi valtion korvausmenoja noin 700 000 markkaa. Lapsen sairauden perusteella myönnettävän huoltoeläkkeen muuttaminen lopulliseksi päätökseksi lisäksi valtion korvausmenoja noin 84 000 markkaa. Näin ollen ehdotuksen valtion korvausmenojen nettovähennys on 216 000 markkaa, josta vähennystä on 1,6 miljoonaa markkaa ja lisäystä yhteensä 1 384 000 markkaa.

Korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseksi ehdotetut muutokset johtaisivat myös työvoiman tarpeen vähenemiseen tapaturmavirastossa. Viraston toimintoja voitaisiin merkittävästi rationalisoida. Tästä aiheutuisi viraston hallintomenojen säästöä vuositasolla 719 000 markkaa vuonna 1995, 776 000 markkaa vuonna 1996 sekä 423 000 markkaa vuonna 1997.

Virastossa suunnitteilla oleva atk-perusteisen päätöksenteko- ja maksatusjärjestelmän suunnittelu- ja ohjelmointityö yksinkertaistuisi myös eräiltä osin, mistä aiheutuisi jonkin verran kustannussäästöjä.

## 2.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotettujen muutosten johdosta tapaturmaviraston henkilökunnan määrää voitaisiin vähentää valtioneuvoston 30 päivänä huhtikuuta 1991 tekemän periaatepäätöksen mukaisten ja viraston vuosia 1994—1997 koskevassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa ehdotettujen yhteensä 38 henkilötyövuoden lisäksi yhteensä 22 henkilötyövuodella. Vähennykset jakaantuisivat vuosittain seuraavasti:

- vuoden 1994 loppuun mennessä 5 henkilötyövuotta
- vuoden 1995 loppuun mennessä 5 henkilötyövuotta
- vuoden 1996 loppuun mennessä 7 henkilötyövuotta
- vuoden 1997 loppuun mennessä 5 henkilötyövuotta.

Tapaturmaviraston henkilökunnan määrä vähenisi vuoden 1993 255 henkilötyövuodesta 195 henkilötyövuoteen vuonna 1997. Henkilöstövähennykset aiheuttaisivat myös jonkin verran muutosta tapaturmaviraston sisäiseen organisaatioon.

Tapaturmaviraston tehtävien vähentymisen myötä on tarkoituksenmukaista myöhemmin liittää virasto johonkin toiseen organisaatioon. Sotilasvammalain uudistamista käsitellyt työryhmä on ehdottanut tapaturmaviraston liittämistä valtiokonttoriin viimeistään vuonna 1998. Samassa yhteydessä viraston sotilaslääkintäarkisto liitettäisiin sota-arkistoon. Myös valtioneuvoston 17 päivänä kesäkuuta 1993 tekemän keskushallinnon ja aluehallinnon uudistamista koskevan periaatepäätöksen mukaan tapaturmavirasto tulisi liittää valtiokonttoriin.

## 3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asettamassa työryhmässä. Työryhmän muistiosta (STM 1993:5) on pyydetty lausunto Hoito- ja kuntoutuslaitosten Liiton sairaus- ja veljeskotijaostolta, Kansaneläkelaitokselta, korkeimmalta oikeudelta, puolustusministeriöltä, rintamaveteraaniasiain neuvottelukunnalta, Suomen Kuntaliitolta, Sotainvalidien Veljesliitolta, sota-arkistolta, tapaturmavirastolta, tapaturmaviraston henkilöstöjärjestöltä, vakuutuslaitokselta, valtiokonttorilta ja valtiovarainministeriöltä.

Lain tuomioistuinlaitosta koskeviin säännöksiin ehdotetuista muutoksista on pyydetty kannanotto oikeusministeriöltä.

## 4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Lain 9 §:n 1 momenttia ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi vasta 1 päivästä heinäkuuta 1994, mikä on tarpeen tapaturmaviraston atk-järjestelmän uudistamisen vuoksi.

Vuoden 1986 alusta voimaan tulleella lailla sotilasvammalain muuttamisesta (1116/85) kumottiin lain 8 §:n 3 momentti, jonka mukaan elinkorko maksettiin 100 prosenttiin työkyvyttömyysasteen mukaan ajalta, jolloin korvauksensaaja oli sotilasvammalain nojalla korvattavas-

sa laitoshoidossa. Lain voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan tämä etuus säilytettiin kuitenkin niillä korvauksensaajilla, joiden laitoshoido oli alkanut ennen lain voimaantuloa. Maaliskuussa 1993 tällaisia korvauksensaajia oli 86. Pitkään jatkuneen laitoshoidon aikana he eivät ole pystyneet käyttämään korvauksia omaksi hyödykseen, vaan rahat ovat kertyneet heidän tileilleen. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Sen vuoksi mainittu voimaantulosäännöksen 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdan muutoksella ei ole tarkoitus antaa uudelleen oikeutta avuttomuus- ja haittalisään niille laitoshoidossa oleville korvauksensaajille, joiden kohdalla mainitun lisän maksaminen on lopetettu vähintään kaksi kuukautta kestäneen laitoshoidon johdosta. Jos korvauksensaaja on lain voimaan tullessa tilapäisesti poissa yli kaksi kuukautta jatkuneesta laitoshoidosta, hänelle maksettisiin avuttomuus- ja haittalisää poissaolon ajalta, mutta ei enää sen jälkeen, kun hänen laitoshoitonsa jälleen jatkuu. Tästä ehdotetaan säädettäväksi voimaantulosäännöksen 3 momentissa.

Jos määräajaksi myönnetyn sairausapulisän tai täydennyskoron saaja on ennen lain voimaantuloa täyttänyt 65 vuotta, muuttuisi sanottua etuutta koskeva määräaikainen päätös lain voimaan tullessa toistaiseksi voimassa olevaksi. Sitä tarkoittava säännös ehdotetaan sijoitettavaksi voimaantulosäännöksen 4 momenttiin.

Voimaantulosäännöksen 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ehdotettuja lain 25 §:n säännöksiä päätöksen poistamisesta ja asian ottamisesta uudelleen käsiteltäväksi sovellettaisiin myös niihin tapaturmaviraston ja vakuutus oikeuden päätöksiin, jotka on annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Voimaantulosäännöksen 6 momentin mukaan niihin valituksiin, jotka ovat lain voimaan tullessa vireillä vakuutus oikeudessa, sovellettaisiin lain 29 §:n säännöksiä muutoksenhausta korkeimpaan oikeuteen sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaantullessa. Sama koskisi sellaisia ennen tämän lain voimaantuloa annetuista tapaturmaviraston päätöksistä teh-

tyjä valituksia, jotka eivät ole vireillä lain voimaantullessa, mutta saapuvat säädetyssä määräajassa vakuutus oikeuteen.

## 5. Säättämisjärjestys

Valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentin mukaan lakiehdotus, joka heikentää toimeentulon lakisääteistä perusturvaa, voidaan jättää lepäämään. Valtiopäiväjärjestyksen muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 234/1991 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan toimeentulon lakisääteiseen perusturvaan kuuluvat muun ohessa sotilasvammalaissa tarkoitettut korvaukset. Lakiehdotuksen johdosta antamassaan mietinnössä (PeVM 7/1992 vp) perustuslakivaliokunta toteaa, että ilman lepäämäänjättämismahdollisuutta voitaisiin kuitenkin esimerkiksi tarkistaa jonkin suojan piiriin sinänsä luettavan etuuden saamis edellytyksiä ja vähäisesti sen suuruuttakin, kunhan etuuden edelleen saisivat ne, joille se kokonaisuutena on välttämätön toimeentulon perusturvan kannalta.

Tässä hallituksen esityksessä sotilasvammalain korvauksia koskeviin säännöksiin ehdotetut muutokset eivät heikennä toimeentulon lakisääteistä perusturvaa, sillä yksinkertaistaes saan korvausjärjestelmää ne samalla pikem minkin parantaisivat kuin heikentäisivät korvauksensaajien asemaa.

Edellä mainitun sotilasvammalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kumoaminen tosin pienentäisi rahassa maksettavaa korvausta jonkin verran, mutta ei heikentäisi korvauksensaajien olosuhteita. Muutoksen jälkeen he saisivat korvattavasta vammastaan tai sairaudestaan vahvistetun työkyvyttömyysasteen mukaisen elinkoron. Sotilasvammalain mukaan korvattavassa laitoshoidossa olevalla korvauksensaajalla on lisäksi ilmainen ylläpito ja terveydenhuolto.

Hallituksen käsityksen mukaan lakiehdotus voidaan edellä esitetyillä perusteilla käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

# Laki

## sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/48) 6 §:n 4 momentti, 6 a §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 15 §:n 4 momentti, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1 ja 2 momentti, 25 ja 29 § sekä 29 a §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 6 §:n 4 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (1049/90), 9 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1116/85), 9 §:n 3 momentti ja 16 §:n 2 momentti 3 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (622/65), 10 §:n 1 momentin 1 kohta 9 päivänä toukokuuta 1975 annetussa laissa (304/75), 10 §:n 1 momentin 5 kohta 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa (494/92), 15 §:n 4 momentti ja 16 §:n 1 momentti 19 päivänä helmikuuta 1971 annetussa laissa (180/71), 18 §:n 1 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (972/80) ja 18 §:n 2 momentti samana päivänä annetussa laissa (973/80), 29 § muutettuna mainituilla 3 päivänä joulukuuta 1965 ja 9 päivänä toukokuuta 1975 annetuilla laeilla, 29 a §:n 1 momentti 10 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (6/75) ja 29 a §:n 3 momentti 17 päivänä tammikuuta 1958 annetussa laissa (16/58), sekä

*lisätään* 6 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 3 päivänä joulukuuta 1965, 31 päivänä joulukuuta 1985 ja 30 päivänä marraskuuta 1990 annetuilla laeilla sekä 11 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (1012/87), uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 ja 7 momentti siirtyvät 7 ja 8 momentiksi seuraavasti:

### 6 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/82) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumispalveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumispalvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Vahingoittunut tai sairastunut voi sen mukaan kuin asetuksella säädetään jakaa kuntoutusjaksonsa aviopuolisonsa kanssa.

### 6 a §

Sairaanhoitolaitoksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuneiden kustannusten mukaan. Terveyskeskuksen antaman tai järjestämän hoidon tai kuntoutuksen korvaus lasketaan kansanterveyslain 25 §:n mukaisesti. Korvauksia laskettaessa kustannuksista ei vähennetä palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakas-

maksuja. Mitä sairaansijalla annetun hoidon korvauksen laskemisesta säädetään, sovelletaan vastaavasti terveyskeskuksen korvattaviin avohoidon kustannuksiin, joista korvaus kuitenkin lasketaan käyntikertojen mukaan. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta ja järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.

### 9 §

Päiväraha ja elinkorko maksetaan sille, jonka elätettävänä on hänen aviovaimonsa ja 5 §:ssä tarkoitettuja seitsemäätoista vuotta nuorempia lapsia, korotettuna 30 prosentilla päivärahasta tai elinkorosta ensimmäiseltä ja 20 prosentilla jokaiselta seuraavalta omaiselta. Jos vahingoittuneen tai sairastuneen työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 80 prosentiksi, maksetaan päiväraha tai elinkorko kuitenkin ensimmäiseltä omaiselta 60 prosentilla korotettuna.

Jos vahingoittuneen tai sairastuneen elätettävänä oleva lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön itseään elättämään, maksetaan päiväraha tai elinkorko hakemuksesta 1 momentissa mainitun määrän korotettuna. Jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi

olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, suoritetaan päiväraha tai elinkorko hakemuksesta 1 momentissa mainituin määrin korotettuna, kunnes lapsi täyttää kaksikymmentäneljä vuotta.

#### 10 §

Päivärahan tai elinkoron lisäyksen voidaan antaa:

1) sille, joka ruumiinvamman tai sairauden johdosta on joutunut niin avuttomaan tilaan, ettei hän voi tulla toimeen ilman toisen apua tai jonka vaikea vamma tai sairaus muutoin aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa, enintään 20 markkaa päivältä niin kauan kuin sanotut edellytykset ovat olemassa, ei kuitenkaan kuutta kuukautta kauemmin tämän lain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta.

5) sille, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia ja jonka toimeentulo on oman tai 9 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen omaisten sairaudesta johtuvien kustannusten takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut, enintään 1 700 markkaa vuodessa; jos vahingoittunut tai sairastunut on täyttänyt 65 vuotta tai jos tässä tarkoitettujen olosuhteiden voidaan arvioida muuten jatkuvan toistaiseksi, voidaan tätä elinkoron lisäyksenä myöntää etukäteen, ei kuitenkaan kuutta kuukautta kauemmin tämän lain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta.

#### 15 §

Lapselle, lapsenlapselle ja sisarukselle huoltoeläkettä suoritetaan seitsemäntoista vuoden ikään saakka. Jos sellainen huoltoeläkkeen saaja tai lapsi, joka vahingoittuneen tai sairastuneen kuollessa oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta, on sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia kykenemätön itseään elättämään, suoritetaan hänelle hakemuksesta huoltoeläkettä. Samoin suoritetaan huoltoeläkettä saaneelle lapselle, jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, hakemuksesta huoltoeläkettä kunnes hän täyttää kaksikymmentäneljä vuotta. Huoltoeläkettä suoritetaan tässä säädetyin edellytyksin ja saman suuruis-

na myös vahingoittuneen tai sairastuneen lapselle, joka tämän kuollessa oli hänen elätettävään ja oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta.

#### 16 §

Leskelle, joka saa huoltoeläkettä tai jolta huoltoeläke on 14 §:n 3 momentissa mainitun muun korvauksen vuoksi evätty, voidaan hakemuksesta myöntää määrääjäksi, tai mikäli hän on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi lisähuoltoeläkettä, jos hänen toimeentulonsa omien tulojen turvin on ansiokyvyttömyyden, sairauden tai huoltoeläkettä saavien lastensa sairauden takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut.

Huoltoeläkettä saavalle täysorvolle lapselle tai vanhemmalle voidaan niin ikään hakemuksesta myöntää kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi lisähuoltoeläkettä määrääjäksi, tai mikäli hän on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi.

#### 18 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste 8 §:n säännösten mukaan on vahvistettu vähintään 20 prosentiksi, voidaan hakemuksesta myöntää määrääjäksi tai, jos vahingoittunut tai sairastunut on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi täydennyskorko. Täydennyskoron täysi määrä on, jos hakijan työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 30 prosentiksi, vahingoittuneen tai sairastuneen vakinaisen asuinpaikan kalleudesta riippuen 4 800 tai 4 100 markkaa vuodessa sekä, jos työkyvyttömyysaste on vahvistettu pienemmäksi kuin 30 prosentiksi, vastaavasti 3 200 tai 2 750 markkaa vuodessa. Paikkakuntien kalteusluokituksen määrää sosiaali- ja terveystoimisto.

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jolla ei ole pysyviä vuosituloja tai jonka pysyvät vuositulot ovat enintään sosiaali- ja terveystoimiston vahvistaman tulorajan suuruiset, suoritetaan täysi täydennyskorko. Mikäli vuositulot ylittävät vahvistetun täyteen täydennyskorkoon oikeuttavan tulorajan, vähennetään maksettavaa täydennyskorkoa ylitystä vastaavalla määrällä. Pysyviksi vuosituloiksi, joihin ei lueta tämän lain mukaista oman vamman tai sairauden perusteella suoritettavaa korvausta, katsotaan harkinnan mukaan todennäköinen säännöllinen tulo vuotta kohti.

## 25 §

Jos tämän lain nojalla annettu lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, vakuutusosoikeus voi tapaturmaviraston esityksestä, asianosaista kuultuaan, tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä tapaturmaviraston ottamaan asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen tapaturmavirasto voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksun tai maksaa sitä esityksen mukaisin määrin.

Aikaisemman päätöksen estämättä myös tapaturmavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

## 29 §

Tapaturmaviraston päätökseen haetaan muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella viimeistään ennen kello 12 kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja sai päätöksestä tiedon. Tapaturmaviraston 32 ja 33 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikeudesta toimittaa valituskirja vakuutusosoikeudelle postitse tai lähetin välityksellä säädetään erikseen.

Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on tapaturmavirastosta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna pantu postiin.

## 29 a §

Niiden asioiden käsittelyä varten, joihin tätä lakia on sovellettava, on vakuutusosoikeudessa siitä annetussa laissa (14/58) tarkoitettuina maallikkojäsenenä kaksi sotilasjäsentä, joiden tulee olla upseerin tai toimiupseerin viran haltijoita, ja kolme korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsentä sekä tarpeellinen määrä näiden varajäseniä. Maallikkojäsenistä osallistuu vakuutusosoikeuden istuntoon samanaikaisesti

kaksi korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsentä tai yksi sotilasjäsen ja yksi korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsen sen mukaan kuin asian laatu edellyttää. Sotilasjäsen osallistuu käsittelyyn pääsääntöisesti vain, kun on kyse rahanajan palveluksessa tapahtuneesta vahingoittumisesta, sairastumisesta, kuolemasta tai katoamisesta.

Sotilasjäsenten ja korvauksensaajien oloja tuntevien jäsenten tulee osallistua käsittelyyn, jos asiassa on kysymys siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus, kuolema tai katoaminen tämän lain mukaiseen korvaukseen, tai jos vakuutusosoikeudesta annetussa laissa niin erikseen säädetään.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Lain 9 §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä heinäkuuta 1994.

2. Tällä lailla kumotaan sotilasvammalain muuttamisesta 31 päivänä joulukuuta 1985 annetun lain (1116/85) voimaantulosäännöksen 2 momentti.

3. Mikäli 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun elinkoron lisäysoosan maksaminen on keskeytetty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen säännöksen perusteella vähintään kaksi kuukautta jatkuneen laitoshoidon johdosta, ei mainittua lisäysoosaa suoriteta. Tässä tarkoitettua lisäysoosaa suoritetaan kuitenkin vahingoittuneelle tai sairastuneelle, joka lain voimaan tullessa on tilapäisesti poissa laitoshoidosta, niin kauan kuin poissaolo kestää.

4. Niiden vahingoittuneiden tai sairastuneiden, jotka ovat ennen lain voimaantuloa täyttäneet 65 vuotta ja joilla on voimassa oleva määräajaksi myönnetty 10 §:n 1 momentin 5 kohdan mukainen elinkoron lisäysoosa tai 18 §:n mukainen täydennyskorko, määräaikaiset päätökset muuttuvat lain voimaan tullessa toistaiseksi voimassa oleviksi.

5. Lain 25 §:n säännöksiä sovelletaan myös niihin tapaturmaviraston ja vakuutusosoikeuden päätöksiin, jotka on annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

6. Lain voimaan tullessa vakuutusosoikeudessa vireillä oleviin valituksiin sekä niihin ennen tämän lain voimaantuloa annetuista tapaturmaviraston päätöksistä tehtyihin valituksiin, jotka saapuvat säädetyssä määräajassa vakuu-

tusoikeuteen, sovelletaan 29 §:n säännöksiä sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa.

7. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1993

**Tasavallan Presidentti**  
**MAUNO KOIVISTO**

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma HUUHTANEN*

## Laki

### sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/48) 6 §:n 4 momentti, 6 a §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta, 15 §:n 4 momentti, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1 ja 2 momentti, 25 ja 29 § sekä 29 a §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 6 §:n 4 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (1049/90), 9 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1116/85), 9 §:n 3 momentti ja 16 §:n 2 momentti 3 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (622/65), 10 §:n 1 momentin 1 kohta 9 päivänä toukokuuta 1975 annetussa laissa (304/75), 10 §:n 1 momentin 5 kohta 5 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa (494/92), 15 §:n 4 momentti ja 16 §:n 1 momentti 19 päivänä helmikuuta 1971 annetussa laissa (180/71), 18 §:n 1 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (972/80) ja 18 §:n 2 momentti samana päivänä annetussa laissa (973/80), 29 § muutettuna mainituilla 3 päivänä joulukuuta 1965 ja 9 päivänä toukokuuta 1975 annetuilla laeilla, 29 a §:n 1 momentti 10 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (6/75) ja 29 a §:n 3 momentti 17 päivänä tammikuuta 1958 annetussa laissa (16/58), sekä

*lisätään* 6 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 3 päivänä joulukuuta 1965, 31 päivänä joulukuuta 1985 ja 30 päivänä marraskuuta 1990 annetuilla laeilla sekä 11 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (1012/87), uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 ja 7 momentti siirtyvät 7 ja 8 momentiksi seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 6 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/82) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista ja 4 kohdan mukaisista asumispalveluista sekä kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalveluiden ja asumispalveluiden korvaamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/82) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista, 4 kohdan mukaisista asumispalveluista ja 7 kohdan mukaisesta omaishoidon tuesta sekä kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisista sairaanhoidon palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumispalvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

*Vahingoittunut tai sairastunut voi sen mukaan kuin asetuksella säädetään jakaa kuntoutusjaksensa aviopuolisonsa kanssa.*

#### 6 a §

Korvaus lasketaan keskimääräisten kustannusten mukaan, jollei toisin ole sovittu. Kor-

*Sairaanhoitolaitoksen antama tai järjestämä hoito ja kuntoutus korvataan kunnalle tai kun-*

*Voimassa oleva laki*

vausta laskettaessa kustannuksista ei vähennetä palvelujen käyttäjiltä perittäviä yleisiä maksuja eikä korvauksia. Muutoin sairaanhoitolaitoksen antaman tai järjestämisen hoidon korvaus lasketaan niin kuin kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 23 §:ssä on säädetty. Vastaavasti terveyskeskuksen antaman tai järjestämisen hoidon korvaus lasketaan kansanterveyslain 25 §:n mukaisesti. Mitä sairaansijalla annetun hoidon korvauksen laskemisesta on säädetty, sovelletaan vastaavasti terveyskeskuksen korvattaviin avohoidon kustannuksiin, joista korvaus kuitenkin lasketaan käyntikertojen mukaan. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta tai järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.

## 9 §

Päiväraha ja elinkorko maksetaan sille, jonka elätettävänä on hänen avioavaimonsa ja 5 §:ssä tarkoitettuja seitsemäätoista vuotta nuorempia lapsia, korotettuna 30 prosentilla päivärahasta tai elinkorosta ensimmäiseltä ja 20 prosentilla jokaiselta seuraavalta omaiselta. Jos vahingoittuneen tai sairastuneen työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 80 prosentiksi, maksetaan päiväraha tai elinkorko kuitenkin ensimmäiseltä omaiselta 60 prosentilla korotettuna. *Jos vahingoittuneelle tai sairastuneelle annetaan tämän lain nojalla korvattavaa hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa kauemmin kuin kolme kuukautta, maksetaan päiväraha tai elinkorko kolmen kuukauden ylittävältä ajalta kuitenkin 30 prosentilla korotettuna.*

Jos vahingoittuneen tai sairastuneen elätettävänä oleva lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön itseään elättämään, voidaan hakemuksesta määrätä, että päiväraha tai elinkorko on maksettava 1 momentissa mainituin määrin korotettuna *niin kauan kuin tämä tila kestää*. Jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, suoritetaan päiväraha tai elinkorko hakemuksesta 1 momentissa mainituin määrin korotettuna, kunnes lapsi täyttää kaksikymmentäneljä vuotta.

*Ehdotus*

*tayhtymälle aiheutuneiden kustannusten mukaan. Terveyskeskuksen antaman tai järjestämisen hoidon tai kuntoutuksen korvaus lasketaan kansanterveyslain 25 §:n mukaisesti. Korvauksia laskettaessa kustannuksista ei vähennetä palvelujen käyttäjiltä perittäviä asiakasmaksuja. Mitä sairaansijalla annetun hoidon korvauksen laskemisesta säädetään, sovelletaan vastaavasti terveyskeskuksen korvattaviin avohoidon kustannuksiin, joista korvaus kuitenkin lasketaan käyntikertojen mukaan. Korvaus sosiaalipalveluista lasketaan samoin kuin terveyskeskuksen antamasta ja järjestämästä hoidosta asianomaisen toiminnon kustannusten ja suoritteiden mukaan.*

## 9 §

Päiväraha ja elinkorko maksetaan sille, jonka elätettävänä on hänen avioavaimonsa ja 5 §:ssä tarkoitettuja seitsemäätoista vuotta nuorempia lapsia, korotettuna 30 prosentilla päivärahasta tai elinkorosta ensimmäiseltä ja 20 prosentilla jokaiselta seuraavalta omaiselta. Jos vahingoittuneen tai sairastuneen työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 80 prosentiksi, maksetaan päiväraha tai elinkorko kuitenkin ensimmäiseltä omaiselta 60 prosentilla korotettuna.

Jos vahingoittuneen tai sairastuneen elätettävänä oleva lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön itseään elättämään, *maksetaan päiväraha tai elinkorko hakemuksesta 1 momentissa mainituin määrin korotettuna*. Jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, suoritetaan päiväraha tai elinkorko hakemuksesta 1 momentissa mainituin määrin korotettuna, kunnes lapsi täyttää kaksikymmentäneljä vuotta.

## Voimassa oleva laki

## Ehdotus

## 10 §

Päivärahan tai elinkoron lisäyosana voidaan antaa:

1) sille, joka ruumiinvamman tai sairauden johdosta on joutunut niin avuttomaan tilaan, ettei hän voi tulla toimeen ilman toisen apua tai jonka vaikea vamma tai sairaus muutoin aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa, enintään 20 markkaa päivältä niin kauan kuin sanotut edellytykset ovat olemassa, ei kuitenkaan siltä ajalta, jona hänelle annetaan hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa kahta kuukautta kauemmin;

1) sille, joka ruumiinvamman tai sairauden johdosta on joutunut niin avuttomaan tilaan, ettei hän voi tulla toimeen ilman toisen apua tai jonka vaikea vamma tai sairaus muutoin aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa, enintään 20 markkaa päivältä niin kauan kuin sanotut edellytykset ovat olemassa, ei kuitenkaan *kuutta kuukautta kauemmin tämän lain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta.*

5) sille, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia ja jonka toimeentulo on oman tai 9 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetun omaisen sairaudesta johtuvien kustannusten takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut, enintään 1 700 markkaa vuodessa; jos tässä tarkoitettujen olosuhteiden voidaan arvioida jatkuvan toistaiseksi, voidaan tätä elinkoron lisäyosaa myöntää *myös määrääjäksi* etukäteen.

5) sille, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia ja jonka toimeentulo on oman tai 9 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetun omaisen sairaudesta johtuvien kustannusten takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut, enintään 1 700 markkaa vuodessa; *jos vahingoittunut tai sairastunut on täyttänyt 65 vuotta tai jos tässä tarkoitettujen olosuhteiden voidaan arvioida muuten jatkuvan toistaiseksi, voidaan tätä elinkoron lisäyosaa myöntää etukäteen, ei kuitenkaan kuutta kuukautta kauemmin tämän lain nojalla korvattavan pysyväksi arvioitavan sairaala- tai muun laitoshoidon alkamisesta.*

## 15 §

Lapselle, lapsenlapselle ja sisarukselle huoltoeläkettä suoritetaan seitsemäntoista vuoden ikään saakka. Jos sellainen huoltoeläkkeen saaja tai lapsi, joka vahingoittuneen tai sairastuneen kuollessa oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta, sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia on kykenemätön itseään elättämään, voidaan hakemuksesta huoltoeläkettä suorittaa *niin kauan kuin tämä tila kestää.* Samoin suoritetaan huoltoeläkettä saaneelle lapselle, jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, hakemuksesta huoltoeläkettä kunnes hän täyttää kaksikymmentäneljä vuotta. Huoltoeläkettä suoritetaan tässä säädettyin edellytyksin ja saman suuruisena myös vahingoittuneen tai sairastuneen lapselle, joka tämän kuollessa oli hänen elätettävänänsä ja oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta.

Lapselle, lapsenlapselle ja sisarukselle huoltoeläkettä suoritetaan seitsemäntoista vuoden ikään saakka. Jos sellainen huoltoeläkkeen saaja tai lapsi, joka vahingoittuneen tai sairastuneen kuollessa oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta, on sitä ennen syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden takia kykenemätön itseään elättämään, *suoritetaan hänelle hakemuksesta huoltoeläkettä.* Samoin suoritetaan huoltoeläkettä saaneelle lapselle, jos lapsi seitsemäntoista vuotta täytettyään opiskelun takia ei voi olla ansiotyössä eikä hän voi omilla tuloillaan opiskeluaan kustantaa, hakemuksesta huoltoeläkettä kunnes hän täyttää kaksikymmentäneljä vuotta. Huoltoeläkettä suoritetaan tässä säädettyin edellytyksin ja saman suuruisena myös vahingoittuneen tai sairastuneen lapselle, joka tämän kuollessa oli hänen elätettävänänsä ja oli täyttänyt seitsemäntoista vuotta.

## Voimassa oleva laki

## 16 §

Leskelle, joka saa huoltoeläkettä, tai jolta huoltoeläke on 14 §:n 3 momentissa mainitun muun korvauksen vuoksi evätty, voidaan hakemuksesta myöntää määräaikainen lisähuoltoeläke, jos hänen toimeentulonsa omien tulojen turvin on ansiokyvyttömyyden, sairauden tai huoltoeläkettä saavien lastensa sairauden takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut.

Huoltoeläkettä saavalle täysorvolle lapselle tai vanhemmalle voidaan niin ikään hakemuksesta myöntää kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi määräaikainen lisähuoltoeläke.

## 18 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste 8 §:n säännösten mukaan on vahvistettu vähintään 20 prosentiksi, voidaan hakemuksesta myöntää määräajaksi täydennyskorko. Täydennyskoron täysi määrä on; jos hakijan työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 30 prosentiksi, vahingoittuneen tai sairastuneen vakinaisen asuinpaikan kalleudesta riippuen 4 800 tai 4 100 markkaa vuodessa sekä, jos työkyvyttömyysaste on vahvistettu pienemmäksi kuin 30 prosentiksi, vastaavasti 3 200 tai 2 750 markkaa vuodessa. Paikkakuntien kalleusluokituksen määrää sosiaali- ja terveysministeriö.

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jolla ei ole pysyviä vuosituloja tai jonka pysyvät vuositulot ovat enintään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman tulorajan suuruiset, suoritetaan täysi täydennyskorko. Mikäli vuositulot ylittävät vahvistetun täyteen täydennyskorkoon oikeuttavan tulorajan, vähennetään maksettavaa täydennyskorkoa ylitystä vastaavalla määrällä. Pysyviksi vuosituloiksi, joiksi ei lueta tämän lain mukaista oman vamman tai sairauden perusteella suoritettavaa korvausta, katsotaan harkinnan mukaan todennäköinen säännöllinen tulo vuotta kohti *sinä aikana, joksi täydennyskorko määrätään.*

## Ehdotus

## 16 §

Leskelle, joka saa huoltoeläkettä tai jolta huoltoeläke on 14 §:n 3 momentissa mainitun muun korvauksen vuoksi evätty, voidaan hakemuksesta myöntää *määräajaksi, tai mikäli hän on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi lisähuoltoeläkettä*, jos hänen toimeentulonsa omien tulojen turvin on ansiokyvyttömyyden, sairauden tai huoltoeläkettä saavien lastensa sairauden takia tai muusta erityisestä syystä vaikeutunut.

Huoltoeläkettä saavalle täysorvolle lapselle tai vanhemmalle voidaan niin ikään hakemuksesta myöntää kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi *lisähuoltoeläkettä määräajaksi, tai mikäli hän on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi.*

## 18 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste 8 §:n säännösten mukaan on vahvistettu vähintään 20 prosentiksi, voidaan hakemuksesta myöntää määräajaksi *tai, jos vahingoittunut tai sairastunut on täyttänyt 65 vuotta, toistaiseksi* täydennyskorko. Täydennyskoron täysi määrä on, jos hakijan työkyvyttömyysaste on vahvistettu vähintään 30 prosentiksi, vahingoittuneen tai sairastuneen vakinaisen asuinpaikan kalleudesta riippuen 4 800 tai 4 100 markkaa vuodessa sekä, jos työkyvyttömyysaste on vahvistettu pienemmäksi kuin 30 prosentiksi, vastaavasti 3 200 tai 2 750 markkaa vuodessa. Paikkakuntien kalleusluokituksen määrää sosiaali- ja terveysministeriö.

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jolla ei ole pysyviä vuosituloja tai jonka pysyvät vuositulot ovat enintään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman tulorajan suuruiset, suoritetaan täysi täydennyskorko. Mikäli vuositulot ylittävät vahvistetun täyteen täydennyskorkoon oikeuttavan tulorajan, vähennetään maksettavaa täydennyskorkoa ylitystä vastaavalla määrällä. Pysyviksi vuosituloiksi, joihin ei lueta tämän lain mukaista oman vamman tai sairauden perusteella suoritettavaa korvausta, katsotaan harkinnan mukaan todennäköinen säännöllinen tulo vuotta kohti.

## Voimassa oleva laki

## Ehdotus

## 25 §

Jos se selvitys, johon päätös elinkorosta, täydennyskorosta tai huoltoeläkkeestä perustuu, myöhemmin havaitaan olennaisesti vääräksi tai puutteelliseksi, on sillä viranomaisella, joka viimeksi on asian ratkaissut, valta, mikäli on kysymys korvauksen suuruudesta, asianosaisia kuultuaan poistaa päätöksensä ja ottaa asia uudelleen käsiteltäväkseen.

## 29 §

Valtion tapaturmatoimiston päätökseen haetaan muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella viimeistään ennen kello 12 kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja sai päätöksestä tiedon. Valtion tapaturmatoimiston 32 ja 33 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Vakuutusoikeuden päätökseen, mikäli on kysymys siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus, kuolema tai katoaminen tämän lain mukaiseen korvaukseen, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta viimeistään ennen kello 12 kuudentenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusoikeuden päätöksestä. Vakuutusoikeuden 12 §:ssä, 14 §:ssä tarkoitetuissa työkyvyttömyysasteeseen perustuvaa huoltoeläkettä koskevissa, sekä 15 §:n 4 momentissa, 16, 16 a, 18 ja 42 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa antama päätös on lopullinen samoin kuin 5 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden oikeutta huoltoeläkkeeseen koskeva päätös, ei kuitenkaan siltä osalta, kuin on kysymys 1, 2 tai 3 §:ssä säädetyistä korvattavuuden edellytyksistä.

*Milloin vakuutusoikeuden päätöksestä tehtyä valitusta ei ole heti jätettävä tutkittavaksi ottamatta tai hylättävä, on vastapuolelta vaadittava vastaus virkateitse.*

## 25 §

*Jos tämän lain nojalla annettu lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, vakuutusoikeus voi tapaturmaviraston esityksestä, asianosaista kuultuaan, tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä tapaturmaviraston ottamaan asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen tapaturmavirasto voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksun tai maksaa sitä esityksen mukaisin määrin.*

*Aikaisemman päätöksen estämättä myös tapaturmavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä.*

*Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.*

## 29 §

*Tapaturmaviraston päätökseen haetaan muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella viimeistään ennen kello 12 kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja sai päätöksestä tiedon. Tapaturmaviraston 32 ja 33 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta.*

*Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

## Voimassa oleva laki

*Korkeimman oikeuden päätös voidaan kirjoittaa ottamatta siihen selostavaa osaa ja liittää vakuutusoikeuden päätökseen tai sen virallisesti oikeaksi todistettuun jäljennökseen.*

Oikeudesta toimittaa valituskirja vakuutusoi-  
keudelle ja korkeimmalle oikeudelle postitse tai  
lähetin välityksellä on erikseen säädetty.

Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä,  
katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tie-  
don seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen,  
jona päätös on valtion tapaturmatoimistosta  
tai vakuutusoikeudesta hänen ilmoittamallaan  
osoitteella varustettuna pantu postiin.

## 29 a §

Niiden asioiden käsittelyä varten, joihin tätä  
lakia on sovellettava, on vakuutusoikeudessa  
siitä annetussa laissa tarkoitettuina maallikko-  
jäseninä kaksi sotilasjäsentä, joista toisen tulee  
olla upseerin viran ja toisen toimiupseerin  
toimen haltija, ja kaksi korvauksensaajien oloja  
tuntevaa jäsentä sekä tarpeellinen määrä näi-  
den varajäseniä.

---

Sotilasjäsenten ja korvauksensaajien oloja  
tuntevien jäsenten tulee sen mukaan, millaista  
asiatuntemusta asiassa lähinnä tarvitaan, osal-  
listua käsittelyyn, jos asiassa on kysymys siitä,  
oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus, kuolema  
tai katoaminen tämän lain mukaiseen kor-  
vaukseen, tai jos vakuutusoikeudesta annetussa  
laissa niin on erikseen säädetty.

## Ehdotus

Oikeudesta toimittaa valituskirja vakuutusoi-  
keudelle postitse tai lähetin välityksellä sääde-  
tään erikseen.

Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä,  
katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tie-  
don seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen,  
jona päätös on tapaturmavirastosta hänen il-  
moittamallaan osoitteella varustettuna pantu  
postiin.

## 29 a §

Niiden asioiden käsittelyä varten, joihin tätä  
lakia on sovellettava, on vakuutusoikeudessa  
siitä annetussa laissa (14/58) tarkoitettuina  
maallikkojäseninä kaksi sotilasjäsentä, joiden  
tulee olla upseerin tai toimiupseerin viran halti-  
joita, ja kolme korvauksensaajien oloja tunte-  
vaa jäsentä sekä tarpeellinen määrä näiden  
varajäseniä. Maallikkojäsenistä osallistuu va-  
kuutusoikeuden istuntoon samanaikaisesti kaksi  
korvauksensaajien oloja tuntevaa jäsentä tai yksi  
sotilasjäsen ja yksi korvauksensaajien oloja tun-  
teva jäsen sen mukaan kuin asian laatu edellyt-  
tää. Sotilasjäsen osallistuu käsittelyyn pääsään-  
töisesti vain, kun on kyse rauhanajan palveluk-  
sessa tapahtuneesta vahingoittumisesta, sairastu-  
misesta, kuolemasta tai katoamisesta.

---

Sotilasjäsenten ja korvauksensaajien oloja  
tuntevien jäsenten tulee osallistua käsittelyyn,  
jos asiassa on kysymys siitä, oikeuttaako ruu-  
miinvamma, sairaus, kuolema tai katoaminen  
tämän lain mukaiseen korvaukseen, tai jos  
vakuutusoikeudesta annetussa laissa niin erik-  
seen säädetään.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä  
kuuta 199 . Lain 9 §:n 1 momenttia sovelletaan  
kuitenkin 1 päivästä heinäkuuta 1994.

2. Tällä lailla kumotaan sotilasvammalain  
muuttamisesta 31 päivänä joulukuuta 1985 an-  
netun lain (1116/85) voimaantulosäännöksen 2  
momentti.

3. Mikäli 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa  
tarkoitettun elinkoron lisäysoosan maksaminen on  
keskeytetty ennen tämän lain voimaantuloa voi-  
massa olleen säännöksen perusteella vähintään

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

kaksi kuukautta jatkuneen laitoshoidon johdosta, ei mainittua lisäysosaa suoriteta. Tässä tarkoitettua lisäysosaa suoritetaan kuitenkin vahingoittuneelle tai sairastuneelle, joka lain voimaan tullessa on tilapäisesti poissa laitoshoidosta, niin kauan kuin poissaolo kestää.

4. Niiden vahingoittuneiden tai sairastuneiden, jotka ovat ennen lain voimaantuloa täyttäneet 65 vuotta ja joilla on voimassa oleva määräajaksi myönnetty 10 §:n 1 momentin 5 kohdan mukainen elinkoron lisäysosa tai 18 §:n mukainen täydennyskorko, määräaikaiset päätökset muuttuvat lain voimaan tullessa toistaiseksi voimassa oleviksi.

5. Lain 25 §:n säännöksiä sovelletaan myös niihin tapaturmaviraston ja vakuutusosoikeuden päätöksiin, jotka on annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

6. Lain voimaan tullessa vakuutusosoikeudessa vireillä oleviin valituksiin sekä niihin ennen tämän lain voimaantuloa annetuista tapaturmaviraston päätöksistä tehtyihin valituksiin, jotka saapuvat säädetyssä määräajassa vakuutusosoikeuteen, sovelletaan 29 §:n säännöksiä sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaan tullessa.

7. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

---

